UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Feria sexta post d[omi]nica[m] Q[ui]nq[ua]gesime. Text[us] euang. Matth. v.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

li firmamēto qđ nō trāſibit ſicut corpale. Eſt autē ſpūale celū ipſe deꝰ: in quo oēm ſpē collocare debemꝰ (Ubi neqꝫ tinea demolit nec fures effodiūt: nec furant) Sꝫ qꝛ poſſet aliqs dicere: ꝙ ñ ois theſaurꝰ diſſipat erugine vł tinea. io ſubiūgit (Ubi eſt theſaurꝰ tuꝰ: ibi eſt ꝛ cor tuū) Hiero. i home. Acſi dicat. Etſi nihil ꝓorꝫ eueniat: ñ paruā ſuſtinebis iacturā iferiorib affixꝰ. ꝛ eorū ſuus factꝰ a celeſtib cadēs ꝛ nihil excelſorū cogitare potēs. Hec ille. In hac pte ſunt multa documēta. Primū līralit quod Chryſ. tāgit ſup Mat. dicēs. Quid ẽ melius ē ſup terrā reponere vbi incertꝰ ē conſeruatiōis euētꝰ: aut i celo vbi certa cuſtodia: Que āt ſtulticia ē illic relinqre vnde exiturus es: ꝛ illuc non pmittere quo iturꝰ es: Illic ẽ ſubām tuā colloca vbi patriā habes. Hec ille. Aliud moralit qđ Rabanꝰ tangit di. Erugo ſignificat ſupbiā: q decorē ꝟtutū offuſcat. Tinea q veſtes latent rodit iuidia ē. q bonū ſtudiū lacerat: ꝛ cōpactionē vnitatꝫ diſſipat. Fures ſūt heretici ꝛ demōes q ſp ad h ſūt itēti vt ſpūales viri ſpolient. Hec ille. Aliud eſt documētum vt vnuſqſqꝫ ponat cor ſuum i celo: qđ ad līām chrs monet i dicto ſuo dicēs. theſaurizate ꝛc. ꝛ eccłia idē ſignificat moralit facto ſuo dū cineres imponit d. Memēto qꝛ cinis es. ſ. pncipalr. Nā cū deꝰ hoiēꝫ fecerit ex qttuor elemētꝫ: mltū poſuit de luto terre: ꝛ parꝫ d alijs elemētꝫ. vt docꝫ ipa groſſicies ꝛ grauitas corpis nrī. Parꝫ igit in hoie poſuit de igne: vt parꝫ hēt d igne ꝯcupiſcētie ꝛ auaricie ꝛ iracundie. ꝛ tn̄ aliq ita ſūt iflati ꝙ vident de aere creati. Parū etiā de aq: vt parꝫ hēt de incōſtātia circa bōa opa. tn̄ aliq vident d aq facti: qꝛ nimia leuitate ſunt agitati. mltū aūt poſuit de terra: vt mltū hēt de hūilitate que eſt via aſcēdēdi in celū. qꝛ hō eſt vt aq q non aſcēdit niſi qntū deſcēdit: ꝛ tn̄ pauci vidēt de terra facti. qꝛ multi ſemp volūt eē ſublimes ꝛ eleuati. Dicit etiā ꝛ i cinerē reuerteris: vt diſcas nō amare qđ diu tecū hēre non valebis: Amen.

Feria quinta poſt dominicā Quinqgeſime.

Textus euang. Mat. ca. viij

c Um introiſſet Jeſus capharnaū: acceſſit ad eū cēturio: rogās eū ꝛ dicēs. Dñe puer meus iacet in domo paralyticꝰ ꝛ male torquet. Et ait illi ieſus Ego venio ꝛ curabo eū. Et rñdens centurio ait. Dñe nō ſum dignꝰ vt intres ſub tectū meū ſed tm̄ dic ꝟbo et ſanabit puer meꝰ. Nā et ego ſū hō ſub ptāte cōſtitutꝰ habēs ſub me milites et dico huic vade: ꝛ vadit. ꝛ alio veni: et venit. et ſeruo meo: Fac hoc: ꝛ facit. Audiens aūt Jeſus miratus eſt: et ſeqntib ſe dixit. Amen dico vobis: nō inueni tantam fidē in iſrł. Dico aūt vobis ꝙ multi ab oriente et occidente veniēt et recūbent cū Abraam: Iſaac ꝛ iacob in regno celorum Filij aūt regni eijcient in tenebras exteriores: ibi erit fletus ꝛ ſtridor dentiū Et dixit ieſus cēturioni Vade: ꝛ ſicut crediſti fiat tibi. Et ſanatꝰ eſt puer in illa hora.

c Um introiſſet ieſus capharnaū ꝛc. Matthei. viij. Uide expoſitionē huius euangelij dñica. ij. poſt octa. Epiphanie.

Feria ſexta poſt dñicā Quinquageſime.

Textꝰ euang. Matth. v.

a Udiſtis qꝛ dictū ē antiquis. Diliges proximū tuū: ꝛ odio habebis inimicū tuū. Ego aūt dico vobis. Diligite inimicos veſtros: bñfacite his q oderūt vos ꝛ orate p perſeqntibꝰ ꝛ

calumniantibꝫ vos: vt ſitis filij patris veſtri q̃ in celis eſt. q̃ ſolē ſuū oriri facit ſup bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſuper iuſtos ⁊ iniuſtos. Si em̄ diligitis eos q̃ vos diligūt: quā mercedem habebitis: Nōne ⁊ publicani hoc faciunt: Et ſi ſalutaueritis fratres veſtros tm̄: q̃d amplius facietis. Nōne ⁊ ethnici hoc faciūt: Eſtote ergo vos perfecti ſicut ⁊ pater veſter celeſtis perfectus eſt. Attēdite ne iuſticiā veſtrā faciatis corā hominibꝫ vt videamini ab eis: alioqn mercedem nō habebitis apud patrē veſtrū q̃ ī celis eſt. Cū ergo facis elemoſynam: noli tuba canere ante te ſicut hypocrite faciunt in ſynagogis ⁊ in vicis vt honorificentur ab hominibꝫ. Amē dico vobis receperūt mercedē ſuā. Te aūt faciente elemoſynā: neſciat ſiniſtra tua quid faciat dextera tua: vt ſit elemoſyna tua in abſcondito. ⁊ pater tuus q̃ videt in abſcōdito reddet tibi. Et cum oratis nō eritis ſicut hypocrite q̃ amāt in ſynagogis ⁊ in angulis platearꝫ ſtantes orare: vt videant ab hoībꝫ. Amen dico vobis receperūt mercedē ſuā. Tu aūt cū oraueris intra in cubiculū tuū: ⁊ clauſo oſtio tuo ora patrē tuū in abſcōdito. Et patˀ tuus qui videt in abſcondito reddet tibi.

a **Audiſtis qꝛ dictū** eſt antiqs ⁊c. Mat. v. In p̄ſenti euangelio tangunt tria pūcta q̃ ſunt: Dilectio. Miſeratio: Depcatio.

Quantū ad p̄mū chr̄s tradit modū dilectiōis p̄ximi. Ubi aduertēdū eſt q̄ chriſtus voluit docere diſcipulos: q̄ niſi eēnt iuſtiores ſcribis ⁊ phariſeis nō ſaluarent.

Dicit ergo (Audiſtis) a p̄dicatoribꝫ ⁊ lectoribꝫ legis (qꝛ dictū eſt) a deo Leuit. xix. (antiqs) quibꝫ data eſt lex (Diliges p̄ximum tuū) Primo rōe p̄ceptiōis. Scđo rōne cōformitatis: ſic ouis ouē diligit. Tertio ratiōe diuine dilectiōis: ſicut amaſia amat amicos amici. Quarto rōe mutue neceſſitatis: ſicut mēbrū fouet mēbꝝ. (⁊ odio habebis inimicū tuū) Sed cōtra. Videt q̄ male dn̄s mādauerit inimicū odiēdū quē ipe diligit. Primo qꝛ inimicꝰ eſt p̄ximꝰ q̄diu eſt in via: vt declarat dn̄ica. xiij. poſt feſtū trini. Proximꝰ aūt eſt diligēdus. iō videt eē ꝯtradictio q̄ diligat p̄ximꝰ ⁊ odiatur inimicꝰ. Scđo: qꝛ rō q̄ debemꝰ diligere p̄ximū ex charitate ſm ſctōs eſt: qꝛ cōicat nobiſcū ī felicitate ſupnaturali actu vl potētia. Iſta aūt rō iuenit ī inimicꝫ nr̄is q̄diu ſt in via: qꝛ ſaluari pn̄t. Sūt ergo amādi ſicut ⁊ p̄ximi petōres. Ad p̄mū dico q̄ȯ in Leuitico dr̄: diliges amicū tuū ⁊ chr̄s p amico poſuit p̄ximū. qꝛ iudei nō credebant oēs inimicos eſſe p̄ximos. Nō ergo inimicus eſt p̄ximꝰ iſto mō ſꝫ amicus. Ad ſecūdū dr̄ ſctūs Tho. iij. ſniarꝫ di. xxx. ⁊ gloſa: q̄ nūq̄ inuenit in ſcptura q̄ deꝰ dixerit inimicū eſſe odiendū: ſed ſcribis viſuꝫ eſt h̄ addendū ſm glo. q̄ȯ nō ſic eſt intelligendū: q̄ſi h̄ addiderint v̄bis dei p modū textus: cū expſſe mādet Moyſes Deut. iiij q̄ v̄bis ſcpture nihil addat. ſꝫ addebāt p modū glo. a ꝯtrario ſenſu arguēdo. Ideo nō dixit ſaluator dictū eſt: ſꝫ audiſtꝫ qꝛ dictū eſt antiqs. cū q̄ ſtat q̄ ī v̄itate nihil tale fuerit dictū. Sed ſuppoſito q̄ ita ſit dictū: dr̄ ſm Aug. de ſer. do. in mōte q̄ h̄ nō fuit dictū impando iuſtis ſꝫ p̄mittēdo infirmis. Uel dicit ſm eundē ꝯtra Fauſtū q̄ h̄ intelligit de inimico inq̄ntū inimicus ſeu petōr eſt. Sꝫ qꝛ iudei h̄ male itelligētes odiebāt naturā nō pctm̄. iō vt ait dn̄s mandat diligi inimicos. ſ. inq̄ntū ad naturā: nō q̄ntū ad pctm̄. Ideo ſubdit (Ego aūt dico vobis: diligite inimicos veſtros) q̄ntum ad naturā: nō q̄ntum ad culpā ſm Augu. qꝛ inquantū petōres non cōmunicāt in beatitudie ſm ſctm̄ Tho. ſꝫ ei repunāt. Diligite inquā inimicos p̄mo p̄pter

ꝑfectiōis ꝯſummationē. Nā ſicut amare ꝓpter amorē reciprocū eſt naturale: ⁊ ꝓpt̄ delectamentū mutue familiaritatꝫ eſt vanū: ⁊ ꝓpter peccati ꝯſenſum eſt malignū ⁊ ꝓpter bñficiū eſt mercēnariū. ⁊ ꝓpt̄ carnis delectationē eſt libidinoſum: ⁊ ꝓpt̄ deum ⁊ verꝫ bonū amici eſt ꝟtuoſum. ita diligere inimicū eſt ſumme ꝑfectiōis. Aug. Btūs ꝗ amat te ⁊ amicū in te: ⁊ inimicū ꝓpter te: ceteris parib⁹. tñ ſemꝑ melior eſt dilectio amici: ſicut etiā peius eſt odium amici ꝗ̄ inimici. Eſt aūt notandū ex doctrina eiuſdē. ij. ij. q. xxv. ꝙ de neceſſitate charitatis eſt ꝙ diligant̄ inimici: nō inq̄ntū inimici: q2 hoc eſſet diligere maluꝫ: ſed q̄ntum ad naturā: nō in particulari: vt ad eos moueamur motu dilectiōis. q2 nec iuſtū quēlibet ſic diligere eſt neceſſe: niſi ſm̄ p̄parationē animi. i. ſi eſſet neceſſe: ſꝫ ſolū in vniuerſali. q. d. a generali dilectiōe q̄ diligimus vniuerſalit̄ hoīes ipi nō ſūt excludēdi niſi eſſent in termino. i. dānati. Et eodē mō vt dr̄ nō tenemur ſigna dilectionis eis in ꝑticulari oñdere: ſꝫ ſolū in generali ita. ſcꝫ ꝙ ſiq̄s faciat bñficiū cōitati aut ꝓ illa oret nō excipiant̄ inimici. Signa eñ dilectiōis ſūt dilectiōi ꝓportionata: nō eodē mō neceſſe eſt talia exhibere ꝗ̄ neceſſe eſt amare. Siq̄s tñ a generali dilectiōe vl' dilectiōis ſigno exciperet inimicum peccaret mortaliter. ⁊ ſic oportet itelligere qđ ſequit̄ (Bñfacite his ꝗ oderūt vos ⁊ orate ꝓ ꝑſeq̄ntib⁹ ⁊ calūniātib⁹ vos) vt. ſ. calūniatores a gn̄ali dilectiōe ⁊ orōne nō excludāt̄.

Eſt aūt rurſus ſciēdū ꝙ diligere eſt velle bonū. Cū ḡ dr̄ ꝙ diligere inimicos i generali eſt neceſſariū itelligit̄ q̄ntū ad h̄ vt eis velimus bonū gl̄ie ⁊ grē. nō aūt eſt neceſſariū ꝙ eos velimus habere alia bona niſi in q̄dā generalitate ſm̄ ꝙ eſſet expediens ſaluti eoꝝ. Et eodē mō tenemur eis bñfacere ⁊ ꝓ eis rogare. Sed contra iſta arguit̄. Primo: q2 iſtud p̄ceptū repugnat humane nature: ⁊ ꝯſeq̄nter eſt impoſſibile. Ad hoc dicit Hiero. Sciendū eſt chr̄m nō impoſſibilia p̄cepiſſe: ſꝫ ꝑfecta: q̄ fecit Dauid in Saul ⁊ Abſalon. Stephanus q̄ꝫ martyr ꝓ lapidātib⁹ deꝑcat⁹ eſt. ⁊ Paulus anathema cupit eſſe ꝓ ꝑſecutorib⁹ ſuis. Hec ille. Scđo q2 ꝓphe inueniunt̄ ſepe maledixiſſe ſiue imp̄catos fuiſſe mala cōtra inimicos: ḡ nō tenemur eos diligere. Ad h̄ dicit Aug. ꝙ talia dixerūt p̄dicēdo nō optādo. Vel vt dr̄ ſctūs Tho. ij. ij. q. lxxxiij. h̄ fecerūt ex ꝯformitate ſue volūtatis ad diuinā: quā videbāt talia mala velle ex ſua iuſticia. vl' ad correctionē pctōꝝ: vl' vt deſtruat̄ regnū diaboli. Vel etiā pt dici h̄ eſſe ꝓpter bonū bonoꝝ: ꝗ ꝓſperant̄ dū mali opp̄imunt̄. Tertio arguit̄: q2 dicit̄. j. Iohā. v. ꝙ ꝓ peccāte ad mortē non eſt orandū. Ad h̄ dicit btūs Tho. vbi ſup̄. ꝙ peccātes ad mortē ſunt p̄ſciti in ꝗb⁹ effectū nō habet noſtra orō vel correctio. Iō ſi de aliq̄ ꝯſtaret ꝙ ad mortē peccaret: nō eſſet ꝓ illo orandū: ſed h̄ non ꝯſtat ꝗ̄diu viuit (vt ſitis filij patris veſtri ꝗ i celis eſt) Filij inquā nō ꝑ naturā ſed ꝑ adoptionē ⁊ grām ſm̄ Hiero. ⁊ Aug. (qui ſolē ſuū) id eſt quē ipſe fecit: ſm̄ Augu. (facit oriri ſuꝑ bonos ⁊ malos. ⁊ pluit ſuꝑ iuſtos ⁊ iniuſtos) ſic ꝙ cōe bñficiū nō ſubtrahit inimicis ſuis. Ad intellectū ꝟo ſeq̄ntiū ſciendū eſt ex doctrina ſcti Tho. ij. ij. q. xxvij. ⁊ iij. di. xxx. ꝙ ceteris parib⁹ multo meli⁹ eſt diligere amicū ex charitate ꝗ̄ inimicū vñ ⁊ maius malū eſſet odiſſe amicū ꝗ̄ inimicū. Siq̄s tamē amaret amicū nō ꝓpter deū: ſed ſolū ex hoc ꝙ amicus eſt. iſta dilectio nō haberet mercedē ſupnaturalem. Signū aūt ꝙ amet̄ amicus ex eo ꝙ amicus ⁊ nō ex charitate eſt qñ amat̄ amicus tm̄ ⁊ nō inimicus. Nā charitas facit vtrū ꝗ̄ diligere. Dicit̄ ḡ (Si eñ diligitꝭ eos qui vos diligūt) ſcꝫ rōne p̄dicte dilectiōis ⁊ nō ꝓpter deum vel ꝓpter cōicationeꝫ in eterna felicitate (quā mercedē habebitꝭ?) q̄ſi dicat: nullā. alioq̄n etiā pctōres in celo haberēt mercedē. Vñ ſequit̄ (Nōne ⁊ publicani) id eſt ſm̄ Raba. ꝗ publica vectigalia exigūt. vel ꝗ publica negocia ſeculi vel lucra ſectant̄ (hoc faciunt) ⁊ tamē cōiter ſunt homines peccatores (Et ſi ſalutaueritis fratres veſtros tm̄: qđ amplius facietis) ꝗ̄ ſcꝫ facient infideles? quaſi dicat: nihil. Et intellige quādo ſalutantur fratres ſolum: quia ſunt fratres. Eſt aūt ſalutatio iſta ſm̄ glo. q̄dā ſpecies oratiōis. Et videt̄ velle glo. ꝙ ſit imprecatio ſalutis (Nonne ⁊ ethnici hoc faciūt?) Ethnici

aũt ſm̄ Rabanũ ſunt gẽtiles ſeu infideles
Ethnos em̄ grece latine gẽs dr (Eſtote ḡ
vos pfecti) in charitate ꝛ amore ꝛ oĩ ſcti-
tate (ſic̄ ꝛ pater veſter celeſtꝫ pfectꝰ eſt) ſcꝫ
p imitationẽ: nõ aũt p eq̃litatẽ vel ꝓpriã ſi-
militudinẽ. Cũ em̄ ly ſicut importet ſilitu-
dinẽ: ſilia dicunꝰ ꝓpriſſime q̃ i vna pfectio
ne vniuoce ꝛ eq̃liter ꝯueniũt. vt duo eq̃liꝰ
alba. ꝓprie ſo q̃ ꝯueniũt vniuoce q̃dẽ i ali
q̃ pfectione ſed non eq̃liter: vt duo alba: ſꝫ
ineq̃liter. Large ſo q̃ neqꝫ eq̃liꝰ neqꝫ vni-
uoce ꝯueniũt: vt deus ꝛ creatura. Nihil ei
qꝺ eſt in deo eſt in creatura vniuoce ſeu ſꝫ
eandẽ rationẽ: vel ecõtrario. Vñ ſapiẽtia
diuina eſt ſuba. ſapiẽtia aũt creature ẽ ac-
cidẽs. In hac parte eſt h̄ documentũ ꝙ
p amorem aſſimilamur deo ꝛ efficimur eiꝰ
filij: ꝛ p maiorẽ magꝫ. Quilibꝫ ḡ dꝫ cona-
ri ad ſummũ in amore q̃ntũ põt diligẽdo
nõ ſolũ amicos ſed etiã inimicos orãdo p
eis etiã particulariter. Aug. Hoc aũt ie-
ſus ꝛ docuit ꝛ fecit dicens: Paꝛ ignoſce il-
lis. Sed pfectoꝝ ſunt iſta filioꝝ dĩ: q̃ q̃dẽ
ſe debet ois fidelis extẽdere ꝛ hũanũ ani-
mũ ad hunc effectũ orãdo deum ſecũqꝫ lu-
ctãdo pducere. Hec ille. Sciendũ ẽ etiã
ꝙ ſicut naturalis calor aliquãdo ẽ nimis
paruus: vt in puero. aliquãdo nimis defe
ctiuus: vt in ſene. aliquãdo nimis inordi-
natus: vt in febricitante. aliq̃n aũt eſt ma
gnus ꝛ pfectus ꝛ ordinatus: vt in viro bñ
cõplexionato. Similiter etiã amor dei ali
quãdo eſt paruꝰ: vt cũ amaꝰ ſolũ vt amicꝰ
Aliq̃ndo defectiuus: vt cum impfecte di
ligitur deus. aliquãdo inordinatꝰ: vt dum
q̃s iordinate amat ſe. Igiꝰ dñs in hac par
te inducit nos ad amorẽ latũ ꝛ magnum: q̃
ſe extendit etiã ad inimicũ ꝛ ad amorẽ pfe
ctũ exemplo dei. Nã chrs dilexit nos pfe
cte. i. plus q̃ȝ ſua. ſ. domũ. ꝛ plus q̃ȝ ſuos. i.
angelos: quos dimiſit ꝛ nobiſcũ parente-
lam contraxit. ꝛ plus q̃ȝ ſe: q2 ſe morti tra-
didit p nobis. Vñ ipſe dicit Hieremi xij.
Reliqui domũ meã: quo ad primũ. dimi
ſi hereditatem meã: quo ad ſecundum. q2
angeli ſunt regnum ſuũ. dedi dilectã ani-
mã meã in manꝰ inimicoꝝ eiꝰ: q̃ ad tertiũ
Qui igiꝰ pfecte diligere vult deũ: diligat
plꝰ q̃ȝ ſua ꝛ ſuos ꝛ ſeipm.

Quantũ ad ſcdm chrs nos ad op ami
ſericordie hortaꝰ. ſed pmo monet ad cauẽ
dum ab inani gloria que maxime talibꝫ inſi
diatur. Chryſ. ſuper Mat. Ubi res agiꝰ
glorioſa: ibi facilius inuenit locum gloria-
tionis occaſio: que magis vexat ſuos dei
q̃ȝ diaboli. Hec ille. Dicit ergo. (Atten
dite). i. diligenter cauete. q2 ſicut dr Chry
ſoſtomꝰ. inuiſibilis eſt ſerpens et latenter
ingrediꝰ (ne iuſticiam veſtram id ẽ opa de
ſe bona. Juſticia em̄ legalis pro omni vir-
tute ſumitur: nõ aũt iuſticia ſpecialis (fa-
ciatis coram hoibꝫ) Sed ꝯtra: q2 Matt.
v. dicitur. Sic luceat lux veſtra coram ho-
minibꝫ vt videãt opera veſtra bona: ꝛ glo
rificent patrẽ veſtrum qui in celis eſt. Ad
hoc diciꝰ dupliciter. Primo ꝙ ibi chriſtꝰ
loquiꝰ prelatis qui ſunt in ſtatu perfectio
nis. quibus nõ ita de facili imminet peri-
culũ inanis glorie. hic autẽ loquiꝰ imper-
fectis de quibꝫ ſecus eſt. ꝛ quibꝫ ſm Gre.
in moral. hic conſuliꝰ vt ſua occultẽt bona
opera que. ſ. non ſunt de neceſſitate p̃cepti
Scdo dr ſm Chryſ. Greg. ꝛ Aug. ꝙ hic
phibenꝰ ſolum fieri bona opa ad laudem
humanã. non aũt phibenꝰ fieri coram ho
minibꝫ ad laudem dei. Jõ ſm eoſdem ad-
ditur (vt videamini ab eis) Qui em̄ opera
tur publice ꝓpter deum operaꝰ ſolum co-
ram deo: quem ſolum habet p̄ oculis ſm
Chryſ. ꝛ Greg. nec talis operaꝰ vt ipſe vi-
deatur: ſed vt opus ſuum videaꝰ ſm Au-
guſtinũ. (Alioquin mercedẽ non habebitis
apud prẽm vr̃m q̃ in celis eſt) Chryſ. ſup
Matt. Quid a deo recipies qui nihil de-
diſti. Nam qꝺ ꝓpter deum fit deo datur ꝛ
a deo recipiꝰ. qꝺ aũt ꝓpter homines fit in
ventos effundiꝰ. Hec ille (Cum ḡ facꝫ ele
moſynam) que eſt opus glorioſiſſimũ. Nã
vt ait Amb. omnis ſumma diſcipline chri
ſtiane in pietate eſt. Hec ille (noli tuba ca
nere añ te) Per tubã aũt ſm Chryſ. ſuper
Mat. et Augꝰ de ſer. do. in mon. intelligi
tur ois actꝰ vel ſmo p quẽ opis iactantiam
demonſtramꝰ ꝛ gliam q̃rimus. Vl' itelli-
giꝰ tuba material' q̃ iudei vtebãꝰ loco cam
pane. ꝛ cũ ipa hypocrite ad oſtẽtationẽ vo
cabãt paupes ad elemoſynã. Vñ ſubdiꝰ:
(ſicut hypocrite faciunt) Sicut autẽ dicit
Iſid. nomẽ hypocrite tractũ eſt ab his q̃
in ſpectaculis repñtant alienaſ pſonas:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ꝛ fingūt ſe eſſe aliq̄s et non ſunt. Vñ ſm
Iſid. hypocrita grece: latine dr̄ ſimulator
Et dr̄ ſm aliquos ab hypos quod eſt ſub
ꝛ chryſis quod eſt auꝝ: qꝛ ſub auro appa-
rente ſanctitatꝫ latent iniq̄tates hypocri-
te. Vl dr̄ ſꝫ alios hypocrita q̄ſi hypercri
ta: ab hyꝑ qd̄ eſt ſuꝑ ꝛ chryſis auꝝ: q̄ſi ſu-
per vel extimꝰ deauratꝰ. Sꝫ ſm s. Tho.
ij. ij. q. iij. arti. ij. argumento in oppoſitum
ipocrita ſm̄ Iſid. debet ſcribi ſine h. et dr̄
ab ipo qd̄ eſt falſum ꝛ criſis ſine h qd̄ eſt
iudiciū. qꝛ de ſe falſum iudiciuꝫ facit dū ſe
oñdit bonū ꝛ eſt malus. Vñ ſm Aug. de
ſer. do. i mon. q̄cūqꝫ fingit ſe eſſe qd̄ nō ē:
hypocrita ē. Qui tñ ſub habitu ſanctita-
tis iniquꝰ ē: non eſt hypocrita ſꝫ s. Tho.
niſi illū aſſumeret ad ſignificandū ſuā ſan-
ctitatē. qꝛ ille habitus nō ſignificat ſancti
tatē ꝑſone ſue ſed ſui ſtatꝰ (Amē dico vo-
bis: receperūt mercedē ſuā) Hieron. Nō dī
mercedē ſed ſuā. Laudati eñ ſunt ab hoi-
bus quoꝝ cauſa exercuere ꝟtutes. Hec il
le (Te aūt faciente elemoſynā: neſciat ſini
ſtra tua q̄d faciat dextra tua) Iſte eſt mo-
dus loq̄ndi q̄ñ aliq̄d fit ſecrete. Chryſ. in
Home. Ac ſi dicat. Si poſſibile eſt teipm
ignorare: ꝛ ipas manꝰ tuas latere poſſibi
le eſſet: ſtudioſiꝰ eſt tibi. Hec ille (vt ſit ele
moſyna tua in abſcōdito). ſ. ꝓpter deuꝫ fa
cta Eſt aūt notandum q̄ elemoſyna ſicut
debꝫ eſſe occulta ne ꝑdat meritū: ita vt ſit
grata deo debꝫ hr̄e conditiōes iſtꝫ verſibꝫ
ꝯtentas. Cōpatiēs: dulcꝫ: letus: da ꝓpria:
quātū. Diſcretꝰ dandi: rectus: ꝛ eſto citꝰ.
Nota (Cōpatiēs). ſ. debet eſſe cor dantis.
(dulcꝫ). ſ. ſit eiꝰ ſermo (letꝰ). ſ. ſimulꝰ eiꝰ.
(da ꝓpria). ſ. ñ aliena (q̄ntū). ſ. patit̄ tua fa
cultas (diſcretꝰ dandi). ſ. ſis: vt videas cui
des, iuxta illud Ecci. xij. Si bñ feceris vi
deto cui (rectus). ſ. ſis in intentiōe (ꝛ eſto ci
tus). ſ. vt velociter tribuas. Et he oēs col
ligunt̄ ex ſcriptura. Elemoſyna autem ſic
facta: vt etiam ex ſcriptura colligit̄: habet
effectus ꝯtentos his verſibꝫ

Mitigat ardorē carnis: pctā remittit.
Virus ſerpentis ꝓfugat: ſupplicia mortꝫ.
Tribuit oē bonū q̄druplex: largita reſuat
Ad ſe ꝟſa vocat multos: elemoſyna tutat

Nota (Mitigat ardorē carnis). ſ. fomitēꝫ
cōcupiſcentie (pctā remittit: virus ſerpētꝫ
ꝓfugat) ſ. dando tentationū victoriā (ſup
plicia mortꝫ). ſ. eterne: ſubaudi ꝓfugat (tri
buit oē bonū q̄druplex). ſ. fortune: corpis:
gratie: ꝛ glorie (largita reſeruat). ſ. ꝯſeruā
do oē bonū etiā tꝑale ſi expedit: qꝛ fenerat̄
dño q̄ miſeret̄ paupis Prouerb. ix. (Ad ſe
verſa vocat multos). ſ. mltiplicando inter-
ceſſores (elemoſyna tutat) ſcꝫ dando fidu-
ciā eterne ſalutꝫ (Et de iſtis oibꝫ ſubditur
(Et pater tuus). i. deus q̄ eſt pater chrī ꝑ
naturā: ꝛ oim hominū ꝑ creationē: ꝛ iuſto
rū per adoptionem ſeu grām (qui videt in
abſcondito). i. qui ſolus nouit intentionēꝫ
cordis (reddet tibi) Sicut aūt dicit Aug.
mlta exēplaria latina habent (reddet tibi
palam) Chryſ. Impoſſibile eſt vt opꝰ bo
nū hois in abſcōdito dimittat deus: ſed ī
hoc ſeclo manifeſtat ꝛ in alio glorificat: qꝛ
gloria dei eſt, ſicut ꝛ diabolus manifeſtat
malū in q̄ malicie eius virus oñdit̄. Pro-
prie tñ publicat deus oē bonū in ſeculo il
lo: cuius bona non ſunt cōia bonis et mal.
Hec ille. In hac ꝑte hoc habemꝰ documē
tū q̄ inanis glīa ſūme cauēda eſt: qꝛ eſt vi
cium ꝑiculoſiſſimū. Aug. d̄ ſentētijs pro-
ſperi. Quas vires nocēdi habeat huma-
ne glorie amor: nō ſentit niſi q̄ ei bellū idu
xerit. qꝛ etſi cuiqꝫ facile eſt laudē nō capere
dū negat̄: difficile tñ eſt ei non delectari cū
qd̄ delectat offert̄. Hec ille.

Quantū ad tertiū chr̄s ꝑſuppones q̄
aſſiduiſimꝰ in orōne: admonet ne orātōis
noſtre effectū ꝑdamus: cū ipſa ſit ſūme ne
ceſſaria. Eſt eñ ſm Chryſ. q̄ſi q̄ddā ſpiri
tuale tributū qd̄ aīa offert deo de viſceri-
bus ſuis. Quanto ḡ glorioſior ē: tāto cau-
tius eſt ſeruāda: ne ꝓpter hoies facta viles-
ſcat. Hec ille. Ad intelligētiā autē eorū q̄
ſequunt̄. Sciendū eſt q̄ duplex eſt oratio
Quedā. ſ. cōis ꝛ publica: q̄ per miſtros dī
fit ꝑ toto populo. Et de iſta nō eſt h̄ ſmo
cum ita debeat fieri vt populꝰ poſſit ſe cō-
formare orando cum miſtrꝫ orātibꝫ. Alia
eſt ꝑuata Et hec debet fieri in ſecreto ꝓpt̄
multa. Primo ſm Cypria. d̄ orōne dñica
qꝛ hoc ꝯuenit fidei: q̄ deū etiā in locis ab-
ditis p̄ntem credimꝰ. Scd̄o ſm alios: q̄a
facilius eleuat̄ mēs in deū. Tertio ne ꝓpt̄
inanē glīam meritūꝫ ꝑdamus. Et hoc eſt
qd̄ dicit ſaluator (Et cum oratꝫ) ſcꝫ ꝑuate

(non eritꝭ ſicut hypocrite q̄ amant i ſyna-
gogis). i. in cõgregationib⁹. Nã ſynagoga
grece: congregatio dr latine. vl' in ſynago
gis. i. in locꝭ in q̄b⁹ ꝯueniebat ꝑplus ad au
diendũ verbũ dei. vel alia rõne: a ſyn. q̄d ē
con. ⁊ goge popul⁹ (⁊ in angulis) vt videã
tur nolle videri (plateaꝝ). i. atrioꝝ q̄ erãt
circa templũ. de quib⁹ habes in ſeq̄nti do
minica. Vl' anguli iſti ſunt ẜm glo. vbi vie
ſe interſecãtes ſpaciũ quadrũ faciunt (ſtã-
tes). ſ. ſuper pedes recti ⁊ eleuati vt meli⁹
videri poſſint: ꝙuis etiã dicat̃ eſſe mos iu
deoꝝ orare ſtando (orare) ⁊ hoc (vt videã-
tur ab homib⁹. Amen dico vobis: recepe
runt mercedẽ ſuã) quaꝫ queſierũt. i. homi-
nũ laudẽ. Vel ē modus loq̄ndi quo ſigni
ficat̃ ꝙ nullã mercedẽ ſunt habituri Et h̄
videt̃ melius. q: non ſemꝑ tales recipiunt
laudẽ humanã: ſed interdũ vituꝑium: ꝙ
uis dici poſſit ꝙ ſuã mercedẽ. i. laudẽ hũa
nam ab eis intentã receperũt in facto vl' i
opinione vel in intentione ſeu ſpe (Tu aũt
cũ oraueris: intra in cubiculũ tuũ). i. i locũ
ſecretũ ẜm Cypria. (⁊ clauſo oſtio) non ſo-
lũ materiali: ſedetiã typico. i. ore. Silẽter
eñ orandũ eſt ꝓpter tria ẜm Cypria. vbi ſ̄
Primo q: deus nõ voce ſed ꝯſciẽtia pulſa
tur. Scd̃o q: petitionẽ tuã nõ oportet ali
quẽ ſcire: niſi te ⁊ deũ. Tertio ne ſociũ ꝑpe
dias. Quarto ex colla. patrũ: ne petitões
tue innoteſcant diabolo. Aliq̄ñ tamẽ etiã
priuate laudabil'r q̄s ꝓrumpit in vocẽ: ẜm
s. Tho. ij. ij. q. lxxxiij. Primo ad excitãdũ
affectuꝫ. Scd̃o vt ſeruiam⁹ deo de oi q̄d
habem⁹ etiã de corꝑe. Tertio ex redũdã-
tia ſuꝑioꝝ in iferiorẽ partẽ (ora patrẽ tuũ
in abſcondito) Lꝫ aũt de⁹ oĩa ſciat: tamen
ei loq̄mur Primo vt ꝓfiteamur ꝙ ſcimus
nos ab eo habere quod ab eo petim⁹: q̄d
ꝓfiteri eſt deo valde charũ. quia eſt ꝓfiteri
eum eſſe oim datorẽ. Secundo vt mẽs no
ſtra excitet̃. Tertio vt excitet̃ deuotio aſtã
tiuꝫ aliq̄ñ. Quarto vt anim⁹ circa ſancta
verba occupatus retrahat̃ a cogitatiõib⁹
vanis. In his aũt verbis ẜm Hiero. chrs
nihil aliud intendit niſi vt inanem gloriã
declinemus Vñ per hoc non excludit̃ q̄n
debeamus orare in eccleſijs: imo bonũ eſt:
iuxta illud Pſ. In eccleſijs benedicite do
minũ. ⁊ hoc quia ceterꝭ paribus oratiões
ibi facilius exaudiunt̃. Primo q: ad hoc ē
ſacratus ⁊ deputatus locus. Secũdo q̄a
ibi ſũt reliquie ſanctoꝝ. Tertio quia eccle
ſie ſunt intitulate ad honorẽ alicui⁹ ſancti
qui ad impetrandũ ſuffragat̃. Quarto q̄a
ibi eſt corpus chri: ſaltẽ tꝑe miſſe. Quito
quia angeli talia loca freq̄ntãt. Sexto q:
demones qui orationẽ appetunt impedire
non ita audent ſacrꝭ locꝭ intereſſe. Septi
mo q: ibi ſunt imagines cõferẽtes ad mẽ
tis eleuationẽ. Vide de his ſi placet Ioã
nem Nider. iij. ꝓcep. ca. xiij. Debet ergo q̄
libet habere ſecretũ locũ in deſiderio: ⁊ vti
eccleſia ꝑ neceſſitate: ita ſcꝫ ꝙ ſi in cubicu
lo ſuo haberet omnia que habꝫ in eccleſia
non vellet ſtare in eccleſia ad orandũ: ma
xime ſi ſit imꝑfectus. Unde Chryſ. ſuper
Mat. ait: Puto ꝙ nõ ad locũ hoc referat
domin⁹: ſed ad ꝓpoſitũ orantis. In cõuẽ-
tu eñ fidelium orare cõmendabile eſt: ſi-
cut dictum eſt: In eccleſijs benedicite do
minũ. Hec ille. Eſt autẽ notandũ ꝙ orõ
ſi debeat eſſe deo accepta: debet hr̃e mul-
tas conditiones que colligunt̃ ex ſcriptu-
ra: ⁊ his verſib⁹ ꝯtinent̃

Compunct⁹: purus: mitis: rectuſq;: q̄et⁹
Orans deuotus terminet omnis homo

Nota (Cõpunctus) ſcꝫ ſit orans: vt oratio
ſit lachrymoſa (purus) ſcꝫ per mundiciam
conſcientie (mitis) ſcꝫ per cordis humilita
tem (rectuſq;) ſcꝫ per cordis ſimplicitateꝫ
(quietus) ſcꝫ per ſecretum (orans deuot⁹
terminet) ſcꝫ ducendo ad terminũ per ꝑſe
uerantiam (omnis homo) Multi aũt ſũt
eius effectus ſi bene fiat: ex ſcꝑtura colle-
cti: qui his verſib⁹ continent̃: ſcꝫ

Tranquillus: grat⁹: fit noſcẽs: corꝑe ſan⁹
Venia vita dat̃: ſolans opprobria tollit.
Vitat̃ caſus: torporq; reatus.
Conſeruat pacem: dat formã: linit ⁊ iraꝫ.
Auget rem mũdi feruens oratio iuſti.

Nota (Tranq̄llus) ſcꝫ efficitur i mẽte ora-
tor (gratus) ſcꝫ deo impetrãdo ab eo gra-
tiam (fit noſcens) ſcꝫ impetrãdo ſapientiã
(corꝑe ſanus) ſcꝫ ſanitatẽ corꝑalẽ impetrã
do (venia) ſcꝫ culparum (vita datur) ſcꝫ lõ-
gior (ſolans) ſcꝫ conſolando (opprobria tol
lit) ſcꝫ dando dona: vt patet de Anna To
bie. iij.) Vitatur caſus) ſcꝫ in peccatũ (tor-
porq;) ſcilꝫ excitando ad bonum (reatus)

ſcꝫ tollendo ꝛ abolēdo penam debitā cul/
pis (conſeruat pacem: dat formā) ſcꝫ agen
di ꝛ viuendi (finit ꝛ iram. Auget rē mun/
di) ſcꝫ temporalia obtinendo (feruens ora
tio iuſti) Sed his oībꝫ addi poteſt ꝙ ora/
tio eſt fons omniū liquoꝝ ꝛ arbor omniꝫ
fructuū ꝓductiua. quia ipſa eſt mediū ad
obtinendū oīa bona. Et de iſtis oībꝫ ſub/
dit: (Et pater tuus q̄ videt in abſcondito
reddet tibi) In hac parte hoc habemꝰ do
cumentū: ꝙ ſtante ordinatōe dei: quilibꝫ
poteſt facere ꝙ deꝰ ei aliq̄ modo ſit debi/
tor. Lꝫ eñ abſolute deꝰ nulli ſit debitor: tñ
ex ſuppoſitiōe ſecus eſt: ſicut rex debet mi
liti equū eo ipo ꝙ militē eū fecit: q̄uis pro
prie tunc rex dicat̄ debitor ſibi potiꝰ q̄ȝ mi
liti. Et hoc dicit ſanctꝰ Tho. ij. diſt. xxvij.
Et lꝫ pma pte. q. xxj. videat̄ oppoſitū di/
cere: tñ non dicit. Chryſ. in homel. Nō āt
dicit: gratꝫ dabit. ſed: reddet tibi Debito/
rē eñ ſeipſum tibi conſtituit. Hec ille. Eſt
ꝛ aliud documentū in hac parte ꝛ in pori.
quia chriſtus retrahit nos ab amore inor
dinato: dum docet nos cauere gloriā ꝓpri
am. Nam inordinate ſe diligit qui ea q̄ fa
cit in ſe reflectit: ꝛ inde gloriā querit. Sꝫ
tamen ſciendū ꝙ ſm aliq̄s ſi bonum opus
incipiat ab inani glia: interimendū eſt po
tius q̄ȝ ꝓſeq̄nduꝫ: q2 radix eſt viciata. Si
aūt accidat ei i medio nō debet interimi:
quia radix eſt bona. Vñ Bern. ꝑdicans
tentatus elatiōe dixit. Nec ꝓpter te icepi:
nec ꝓpter te dimittā. Complacentia aūt q̄
accidit opi facto: nō pōt illō viciare: ſꝫ eſt
naturalis de ꝓprijs opibꝫ maxime bonis.
Ps. In cuſtodiēdis illis retributio ꝛc. cui
gm in pñti: Amen.

Sabbato poſt dominicā q̄n/quageſime

Textꝰ euang. Mar. ſexto.

Vm ſero eēt factum:
c erat nauis i medio ma
ri ꝛ Jeſus ſolus in ter/
ra. Et vidēs eos labo
rantes in remigādo: erat enim
ventus cōtrarius eis. Et circa
quartam vigiliam noctis venit
ad eos ambulans ſup mare: et
volebat preterire eos. At illi vt
viderunt eum ambulanteꝫ ſup
mare: putauerunt phantaſma
eſſe Et exclamauerūt. Omnes
eñ eum viderunt ꝛ conturbati
ſunt. Et ſtatim locutus eſt cum
eis et dixit illis. Confidite: ego
ſum: nolite timere. Et aſcendit
ad illos in nauē: ꝛ ceſſauit vētꝰ.
Et plus magis intra ſe ſtupe/
bāt. Nō eñ intellexerāt de pa/
nibus: erat eñ cor illoꝝ obceca
tum Et cū tranſfretaſſent: ꝑue
nerunt in terram genezareth: ꝛ
applicuerunt. Cumq̄ꝫ egreſſi eſ
ſent de naui: continuo cognoue
runt eum. Et percurrentes vni
uerſam regionem illā: ceperūt
in grabatis eos qui ſe male ha/
bebāt circūferre vbi audiebant
eum eſſe Et quocūqꝫ introibat
in vicos vel in villas aut ciuita/
tes: in plateis ponebant infir/
mos: ꝛ deprecabant̄ eum: vt vel
fimbriā veſtimenti eius tange/
rent. Et q̄uotquot tangebāt eū
ſalui fiebant.

c Um ſero eſſet fa
ctuꝫ erat nauis i medio ma
ris ꝛc. Mar. vj. In preſenti
euangelio tangunt̄ tria pun
cta: que ſunt Conturbatio: Confortatio:
Conſolatio. Quantū ad primū ſciendū
eſt: ꝙ vt patꝫ ex textu euāgeliſtaꝝ ꝛ ex ma
giſt. hiſt. chꝛs pacto miraclō d quinq̄ꝫ pa
nibꝫ ꝛ duobꝫ piſcibꝫ: aſcēdit in montē ſolꝰ
orare: q2 ꝓpli volebant eū facere regē: cre
dētes ꝙ ſub tali rege nō poſſēt penuriam
pati. Diſciplōs āt ſuos iuſſit aſcēdere na/
uem et ire vt expectarēt eum in q̄dam lo/
co vltra lacū illū. Et ſm Theo. ꝑmiſit eoſ
fere tota nocte periclitari: vt diſcerēt eſſe pa
tientes in tribulatōibꝫ: ꝛ nō ſtatim a pnci
pio expectare ſbſidiū. Dr̄ ḡ (Cū ſero fac.